



NOVADNIEKS

OTRDIEN,
1991. gada 2. aprīlī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 33 — 34
(6192 — 6193)

● Laikraksts iznāk otrdienās

Preiļos būs stalinisma upuru piemineklis — tā tika nolemts Māras dienā — represēto piemiņas dienā. 14. jūnijā tā vietu jau iežīmēs piemiņas plāksne — apsolīja pilsētas mērs Juris Brics. Šajā tikšanās reizē tika izveidots represēto klubus un izraudzīts tā aktīvs, kuram palīdzēs rajona vēstures un lietišķas mākslas muzejs.

Par piemiņa dienas sarīkojuma emocionālo pusi gādāja Preiļu kooperatīvās arodskolas audzinātāja Valentīna Brice. Viņas vadībā meitenes sniedza Jāņa Jaunsudrabiņa «Piemini Latviju!» uzvedumu, kuru par muzikālu vērtu vijolniece Laima Sondore. No piemiņas sarīkojuma dalībniekiem nāca pirmie ziedoņumi jaunajam piemineklim.

Lai arī tautas paruna iesaka cālīskaitīt rudenī, mūsu pusē «Cālī — 91» jau noskaidrots. Mazovokālistu konkursā Livānu zonā labākie bija Edgars Kārkls un Sānita Stolerova, bet Preiļu — Daiga Čivkule un Liene Bērziņa. Bērnus konkursam bija sagatavojuši P. Pabērza, V. Litauniece, A. Ģizi-

bovkis un U. Bērziņš. Kurš no mazajiem brauks uz Rīgu, noskaidros jau šomēnes rajona konkursa finālā.

□

Limbažos notika I Baltijas akordeonistu festivāls. Tajā piedalījās Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Moldovas, Maskavas un Polijas mūzikā. Šajā starptautiskajā forumā uztājās arī Livānu bērnu mūzikas skolas akordeonistu orkestris (pedagoģi Nina Silajeva un Gunārs Luriņš) un Intas Vucinas skolotais akordeonistu trio.

□

No ceļkrustu dziesmām, līdz Latgales estrādes mūzikai, no tautasdziesmas līdz simfoniskajai mūzikai parādīt Latgales mūzikas vitalitāti un daudzveidību, iepazīstīnāt ar šodien interesantākajiem Latgales mūzikas kolektīviem un izpildītājiem — tāds ir I Latgales mūzikas televizijas festivāla galvenais uzdevums. Šis nozīmīgais sarīkojums Latgales kultūras dzī-

vē pulcīnās Rēzeknē 19.—21. jūlijā folkloras ansambļus, lauku kapelas, korus, estrādes kolektīvus, simfoniskos un pūtēju orkestrus. Mūsu rajonu tajā pārstāvēs viens labākais kolektīvs savā jomā.

□

Vai vēlaties piedalīties valsts eksāmenā — koncertā? Jums būs tāda iespēja 6. aprīlī rajona kultūras namā, kur Alberts Rusiņš, Mārtiņš Soldāns un Ilze Vanaga — skolotāju kora dalībnieki, rādis savu diriģenta māku valsts komisijas priekšā. Daugavpils Pedagoģiskā institūta mūzikas nodaļas beidzējiem aizstāvēties palīdzēs rajona skoloīaju koris un kultūras nama pūtēju orkestris.

□

Lieldienu priekšvakarā rajona kultūras namā tika atklāta unikāla izstāde. Antons Vogulis. «Fotogrāfijas». Šajā meistarīgajā melnbalošajā fotogrāfiju izvietojumā kontrastaini un pat krāsaini uzplaiksnī mūsu pasaule. «Vakars

Ārdavā», «Pastorāle», «Ar logiem pret sauli», «Baltais zirgs», «Atmiņas par bērnību» un citi darbi piesaista skatītāju uzmanību ar izpildījuma meistarību uztvertā momenta vienreizību un dod vielu pārdomām.

□

Lielo darbu laiks laukos nav aiz kalniem. Tāpēc domā saimniecības, domā skolas. Domā par to, kuri šovasar gatavi strādāt LOTOS vienībās un kuri gatavi tās uzņemti. Aprīlī sāksies ligumu slēgšana. Starpnieka loma šais operācijās, kā allaž komjaunatnei, tagad — progresā savienībai.

□

Ar pārliecinošu balsu vairākumu (tikai viens pret) par Preiļu patēriņāju biedrības priekšsēdētāju paju biedru pilnvaroto sapulcē ievēlēta Olga Kukore. Par livānieti Voldemāru Vilcānu balsoja tikai viņa kandidatūras izvirzītājs — rajona patēriņāju biedrību savienības kadru nodaļas priekšnieks un pilnvaroto sapulces vadītājs R. Vaivods.

Ari ir ko likt makā...

Kad «Novadniekā» publicējām informāciju par rajona TDP un izpildīkomejas darbinieku algām, saņēmām fasītāju jautājumu — bet cik tad saņem Latvijas Kompartijas rajona komitejas aparāla strādājošie?

Pec redakcijas rīcībā esošajām ziņām, LKP Preiļu rajona komitejas pirmā sekretāra alga ir 500 rbl. mēnesi, otrā sekretāra — 475 rbl., partijas kontroles un revizijas komisijas priekšsēdētāja — 475 rbl., orgdagas vadītājas — 370 rbl., instruktora — 330 rbl., grāmatvedes — 230 rbl., tehniskās sekretāres — 155 rbl., tulka — 175 rbl., šofera — 175 rbl., naktsarga — 90 rbl.

Tātad LKP rajona komitejas darbiniekiem arī ir ko makā likt. Turklat, cik mums zināms, darba algas fondu lielākoties veido līdzekļi, kas tiek ienemti par rajona komitejas telpu izīrešanu.



● Vai nu visiem pie sirds iet latviešu tautiskie raksti, vai tā arī vienkārši ir aziotāža, bet pēc Preiļu rajona sažives pakalpojumu kombināta Livānu mākslas aušanas ceha izstrādājumiem — segām,

galdautiem, aizkariem — ir liels pieprasījums. Un darbs audejām, kā saka, iet no rokas.

Ceha kolektīvs trešo gadu strādā pēc nomas liguma. Jau

iekrāts mazliet naudas. Tā būs vajadzīga piebūves celtniecības pabeigšanai (piebūvē paredzēts izvietot izstrādājumu pārdošanas salonu, noliktavu).

● Attēlā: Daiga Vorobjova

var strādāt ar visu veidu stellēm, izcelas ar labu gauji; Marija Pundure — enerģiska, ar lielu darba stāžu, padomdevēja pārējam; Nātālija Drīvniece auž vafeļu segas, vada kultūras darbu;

Lidija Rusiņa auž linu un vilnas aizkarus, kuru pircējiem vienmēr pietiek.

J. SILICKA foto

Muzikants un pedagoģs

● Skanīga bija Preiļu puses rosigākā mūziķa Jāņa Teiļāna 50 gadu jubileja rajona kultūras namā. Skanīga un pateicības pilna.

Ja pēckara gados lielākais mūzikas dzīves rosinātājs mūsu pusē bija nu jau legendārais dirigents Aleksandrs Vasiļevskis — tānā miljū sakuks par Dzīsmeitī, tad viņus nākošos gados tāds ir jubilārs. Vasiļevska aizsāktā darbītieš turpinātājs un viņa tradīciju pārmaiņotājs. Zinīgi, ka pēdējos divdesmit gados Jānis Teiļāns vadīja Saunas etnogrāfisko ansambļu, kurš dzima Vasiļevska rosināts.

Saunas ansamblis izdzīvoja smagos folkloras noliegšanas gadus. Un, pateicoties tā noturībai, tagad rajona ir divi desmiti folkloras ansamblu. Un sešus (!) no tiem vada Jānis Teiļāns. Tāpēc jubilejas reizē savu vadītāju sveica «Mūdernikis», Saunas, Riebiņu, Vārkavas un Preiļu ciemā, kā arī bērnudārza «Pasacīņas» folkloras ansamblu dalībnieki. Atlik tikai piebilst, ka Jānis Teiļāns ir Friča Brīvzemnieka Latviesu folkloras biedrības valdes loceklis, vienīgais mūsu rajona pārstāvis.

Bet sākās viss ar bērnu mūzikas skolas organizēšanu Preiļos. Un kā jebkurš sākums, tas bija grūts. Jānis Teiļāns bija tās pirmais direktors.

Sajā laikā viņš aktīvi darbojās arī kā kordirigents. Veica arī rajona Dziesmu svētku virsdirigenta pienākumus. Bet republikas Dziesmu svētku simtgadē novadīja rajona kultūras nama jaukto koru līdz pusfinālam.

Bez Jāņa Teiļāna līdzdalības nav iedomājams pūtēju orķestris, kaut arī tajā viņš nespēle «pirmo vijoli», bet tikai cītiņi rūzīcē kopā ar pārējiem jau gadiem ilgi.

Un, pateicoties tieši šādam mūzikēšanas priekam, nezud kādreizējo kāzu un zaļumbalvu muzikantu tradīcijas. Sādu muzikantu kopu šodien mēs dēvējam par lauku kapelu. Preiļu kultūras nama to vada Jānis Teiļāns. Arī bez šīs kapelas nav iedomājama latviešu tautas svētku atdzīšana. Kā gan citādi lai mēs svinām Lieldienas, Ligo, Ziemassvētkus..., kur jaunībai isto toni uzdot muzikanti.

Un vēl — Jānis Teiļāns nēc savas būtbas bija un paliek pedagoģs. Arī šodien viņš mūzikas pasaule ievada bērnus, strādādams par muzikalo audzinātāju bērnudārzā «Pasacīņa». Viņš neapmierinās tikai ar tiešo savu amatā pienākumu pildīšanu. Teiļānam vienmēr vajag vairāk, kaut ko jaunu, kaut ko citu. Un tādēļ arī šeit ir sava folkloras ansamblis.

Varbūt mūsu rajonā ir arī spēcīgāki mūzikci, bet paveiktā ziņā viņam nav līdzīgu.

Voldemārs ROMANOVSKIS



● Attēlos: Jānis Teiļāns; muzikālu sveicienu jubilāram nodod Preiļu bērnu mūzikas skola.

Jāņa SILICKĀ foto



Folkloras svētki Rudzātos

Rudzātu internātpašīgskolā notīka skaisti folkloras svētki. Tājtos piedalīties bija izdevība arī mums, preiļietiem, Katoļu bērnbērības Zēlsirdības sekcijas pārstāvēm. Līdzi vedām nelielas dāvanas mazajiem bērniem. Par tām sevišķi rūpējušās bija mūsu sekcijas vadītāja Gībele un sekcijas pārstāvē Jonāne. Vēl dāvanas sūtīja arī rajona Izpildkomiteja.

Mūs sagaidīja un laipni uzņēma skolas direktoņi Vjaks un mācību pārziņe Kudina, abi tērušies tauku terpos. Visā svētku gaitā viņi bija Saimnieka un Saimnieces lozmās. Viņi mums pastāstīja, ka skolā ir 70 skolēni, 5 klasu kompleksi. 42 skolēni ir bērni, tāču iūkai 2 no viņiem miruši vecāki, pārējais 40 bērnus vecāki ir atstājuši likteņu varā, pilnīgi no viņiem atšķikušies.

Svētku programmu atklāja Saimniece un Saimnieks ar interesantu izrunu, kas raksturoja mūsu senču tīkumus, darbu un daiļradi. Svečturi tika aizdegtas sveces. Tās aizdedza dažādu pašdarbības kolktīvu vadītāji, kā arī vienu sveci — Rudzātu pagasta varas pārstāvis. Pēc tam pie bagātīgi

klātajiem gaidiem tika aizdegtas daudzas sveces. Viss noritēja ļoti svinīgi un skaisti. Programma bija plaša un interesanta. Taufas dziesmas, dejas un montāzas vijās vien pec otras.

Ar kādu interesu varēja vērot šīs skolas audzēkņu sniegumui! Lai gan bēri ir ar dažādām novirzēm, viņi jautri un prasmīgi dejoja, dziedāja un piedalījās montāzā. Redzams, ka daudz pūļu ieguldījis skolotāju kolektīvs, lai bērnus sagatavotu svētkiem.

Skaistus un bagātu programmu sniedza Rudzātu pagasta folkloras ansamblis, pagasta deju kolktīvs Andra Usāra vadībā, koris Jāzepa Skutēla vadībā. Svētkos piedalījās arī Livānu «Daiļrades» folkloras ansamblis. Ar lielu interesu klātījām gaidīja Rudzātu pagasta sievu sniegumui. Viņas dziedātā apdzīdāšanas dziesmas. Lielu jaunību izsaucītā miklu minēšanā, jo mīklas veidoja atsevišķas personas, attēlojot dažādas figūras: jātnieks uz zirga, zāģis, šūpoles u. c. Svētku noslēgumā, kad sākās rotājas un dejas. Saimnieks un Saimniece vēl pateicās visiem kolktīvui un daiļniekiem un aiz-

cināja visiem kopīgi nodziedāt «Es dziedāšu par tevi, Tēvu zeme...».

Jau iepriekš mācību pārziņe mums bija pastāstījusi, ka skolotāja V. Pintāne daudz strādā ar savu klasi, bērnus garīgi audzino. Māca bērniem lūgšanas, svētdienās ved vipus uz baznīcu, gatavoja drizumā nokristīt. Mēs griējām tikties ar šiem bērniem un audzinātāju. Žēlsirdības sekcijas vadītāja A. Gībeli uzdzīvīnāja skolotājiem un skolēniem svētbildes, par ko bērni bija ļoti priezcīgi. Šīs svētbildes sūtīja Preiļu dekāns A. Budže, un viņa karstākā vēlēšanās: lai šajā skolā tiktū ieviestā tīkības mācība arī pārējās klasēs un lai bērni tiktū atrāk nokristītu. Viņiem nav vecāku un nav kas viņiem iedēdz garīgo gaismu. Tas buļu jādara skolai.

Loti labs iespāds palika no skolotājiem folkloras svētkiem. Latviešu tautai folklorā gājusi līdzi vienmēr — visos darbos, ciešanās un priekos. Gribētos skolotāju kolktīvam novēlēt arī turpmāk labu sadarbību un draudzību ar Rudzātu pagasta pašdarbības kolktīvem un tikpat ražēnu darba ritmu.

A. GRIBUSKA (Preiļos)

Speciālraksts „Novadniekiem”

Vai mūsu

lepnums — postaža?

Saimnieciskā un politiskā daiba novēlusi pie katastrofiskas kultūrvēsturiskās vides degradācijas ar visām no tā iziefosām sekām. Šo hronisko problēmu risināšana Latvijā nav iedomājama bez objektīvas pagātnes mākslas un arhitektūras mantojuma reģionālā īpatnību un attīstības likumsakarību izpratnes un izpētes.

Postu piemeklēja ikvienu Latvijas novadu, arī Latgalī, kura ūdens pievērsta ipaša uzmanība. Kultūras dzīve šeit, salīdzinājumā ar pārējo Latviju, norisa atšķirīgi. Galvenokārt dēļ Latgales īpatnējā stāvokla Krievijas impērija un savdabīgiem sabiedriski ekonomiskiem apstākļiem. Tomēr šis atšķirības nebija šķērslis daudzu leverbēru arhitektūras ansamblu radīšanai, lielu daļu no kuriem veido muīžu centri un kas organizēti lelkāvās Latvijas būvmākslas kopainā.

Viens no tādiem saglabājies Preiļos. Lai labāk izprastu līdz mūsu dienām nonākušās apbūves kompozīciju, jāieskatās tās tapšanas vēsture.

Preiļu muiža 19. gadsimtena otrajā pusē piederēja grafiem Borhui dzimtai, kuras atzari dzīvojuši tāpat Varakļānos un Baltkrievijā. Šīs dzimtas pārstāvji ieņēma augstus amatus vietējā pašpārvaldē, dažādos varas institūtos Polijā un Krievijā, viņu vidū ir arī vairāki iecīlēti zinātnieki un literāti. Viens no tiem ir Preiļu jaunās rezidences celājs grāfs Mihails Borhs (1806.—1881.).

Pirma Preiļu muižas pils kopīta Ivana Bargā iebrukuma laikā (1558.—1582.). Borhi to neatjaunoja, bet uzcēla no jauna, kura sauvākāt 18. gadsimta sākumā nodega. Atkal cēla jaunu ēku, kura novecojot, parādēs pagalma vienā malā ceļta ceturtā Preiļu pils — tās atliekas skatāmās šodien.

Sīs majestātiskās un lielās ēkas projektu izstrādāja divi arhitekti — Gustavs fon Sahis un A. Beleckis. Pēc poļu mākslas zinātnieka R. Altanazi ziņām, jaunā pils celta ap 1836. gadu. Tomēr plaši pazīstamais Latgales vēstures pētnieks Gustavs Manteifelis savā grāmatā «Terra Mariana. 1886.—1888.» (Riga, 1903.) min vēlāku celšanas laiku. Zem diviem Preiļu pils akvareljizmējumiem greznā gotiskā ierāmējumā teikts, ka pils ēka būvēta 1860.—1865. gadā. Loti iespējams, ka šajā laikā eka paplašināta, galīgi pabeigta un ieguvusī šodien pazīstamos apveidus. Iespējama arī celtniecība divās kārtās, par ko liecina vairākas apjoma kompozīcijas īpatnības.

Telpiskās kompozīcijas pamatā ir dažādu asimetriski savstarpēji saistītu apjomu sistēma. Tā radās Eiropā angļu neogotikas pieminekļu studiju rezultātā, Latvija izplātījās galvenokārt ar Vācijas starpniecību. Preiļu pils uzvērēs pamatā ir simetriski korpus ar diviem sānu rizalītiem. Pagalma pusei simetriju centrā rotā mezonins, parka puse — lievenis, rizalita un mezonīna skaldnes — dekoratīvi stūru torņi. Šī pils daļa būtbā varētu eksistēt arī kā kompozīcīnai neatkarīgs no pārējām daļām — lielā torņa, masīvās četrstūra piebūves u. c. — veidojums.

Latvijā neogotikas pilim simetriski risinājums nav populārs, tomēr sastopams, piemēram, kungumā Anspoks (19. gs. vidus), Kipēnos (1870. gads) un citas. Preiļu pils relatīvi patstāvīgās simetriskās daļas uzvērēs atsauc atmiņā vairākas neogotikas pilis ārpus Latvijas, piemēram, vērienīgi pārbūvēto pili Orosvarā Ungārijā (19. gs. vidus, arhitekts F. Bers). Šī ēka pēc apmēriem ir lielāka, atšķirīgi ir rizalitu galu sienu risinājumi, tomēr tas nemazina pārliecību par abu «gara radniecību».

Preiļu pils simetriskā daļa pārdzīvāta ar lielo torni, aiz nefiela pārejas apjoma seko masīva četrstūra torneja daļa ar erkeru. Tālāk stūru dekoratīvie torni ir tikai dzegas daļa, atšķirīgs arī atsevišķu detalju mākslinieciskais traktējums. Tomēr pils stilistiskā kopnoskaņa ir viengabala, jo atbalso romantisma mākslas idejas. Tam rakstīga dinamika, vertikālitāte, viduslaiku noskaņa. Šīs īpašības vērojamas ganārīz visu Latvijas neogotisko pīlu un kungu māju arhitektūrā, piemēram, Vecauce (1829.—1843., arhitekts F. A. Stlers), Odzienā un Lārberģos (abas 1860. gads), Alūksnē (1860.—1863.) un cītū.

Preiļu pils citu viidu izcejas ar originalitāti, par to liecina arī daudzās šīs ēkas attīli un apraksti, kas publicēti vairākos polu un vācu pagājušā gadsimta otrās puses periodiskajos izdevumos. Ap 1875. gadu Preiļu pils kopskatu no pagalma puses darinājis mākslinieks N. Orda no Pōlijas. Ceturši zīmējumi, kuri ievietoti ķīmijā «Klosys», tai 1879. gadā veidoti polu mākslinieks T. Drmohovskis. Autors pili tēlojis no skatu punktiem, kuros īpaši izcejas arhitektoniskās kompozīcijas dinamiskā spriedze un glezniecībums. T. Drmohovska zīmējumi, liecas, izmantojot minētājā G. Manteifela grāmatā, izmānot tikai apkārtējos dabas elementus.

1883. gadā pīlī, izceļot tās grezno siluetu un apkārtējā parka krāsnumu, zīmējis polu mākslinieks F. Bžozovskis, kura darbs ievietots izdevumā «Biesiada Literacua» (1884.). Interesanti, ka šīs zīmējums rotā T. Jaroševska grāmatas «Neogotikas pīlis Polijā» apvāku (Varšava, 1981.). Preiļu pils nav aizmiršta arī mūsu gadsimta sākumā. Izdevumā «Zycie i Szluka» (1904.) publicēti fotogrāfijas, kuros redzams pīls kopskats, kā arī stālīši un kūts ar lieju dīķi priekšplānā.

Preiļu pīls atītēs publicēts arī vēlākajos gados — gan pirms, gan pēc izdegšanas. 1984. gadā uzsākta cerīga pamējās ēkas pagaidu saglabāšana, taču darbi pārtrauktī, pat isti neiesākoti. Šodien pīls ir liktena varā, uzliktais pagaidumā sācis sabrukst. Bei varētu būt Latgales lepnums (līdzās Krāslavai), ja kādam izdots šo postažu atjaunot.

Nevar nepieminēt pīls apkārtni. Vispirms tas ir parks, kurš 19. gadsimta vidū tika izveidots kā līrisku ainavu sakopojums. Cauri tek Preiļupīte, papildināta ar kanālu un dīķu sistēmu, bijuši pagāstu laiki, kāds no tīlīniem pārti upē bijis rotās ar sfinksām un novēdis pie kīnešu naminā, kur bijušas skulptūras. Parkā bijušas arī citas skulptūras, ainavu noskaņaši apmeklētāji.

Tiesi preti jaunajai (pēdējai) pīlī preti atrodas kūts un stālīši drupas (19. gadsimta otrā pīse), ēka ir simetriski un sastāv no trim, savstarpēji savienotiem korpusiem. Kādreiz to klājis stāvs divīslīpujums. Arhitektoniskā dekoratīvā risinājumā izmānoti gotikas elementi. Sienu materiāls — tradicionālais daudzām Latvijas muīžu saimnieciskajām ēkām — laukakmenē mūris ar sīku šķembu iespiedumiem jāvā blakus glūdai apmetuma virsmai. It kapliča (1817.), ieeju parkā rotā vārti ar gotiskām smailloka arku zilām.

Muižas centra apbūve, neskatojoties uz savu drausmīgo tehnisko stāvokli, joprojām ir Preiļu pīles fasādes individualitāte un unikāls arhitektūras piemineklis, mēs joprojām iepojamies ar to un micīnām sevi, ka šī vieta nākotnē tiks atjaunota un sakopta. Mūsu lepnums šobrīd ir postaža. Vai tiešām esmu pie tā jau pieraduši?

Jānis ZILGALVIS,
arhitektūras zinātnu kandidāts

Celā uz apdrošināšanas medicīnu

● Tuvākajā rajona TDP sesijā galvenais jautājums būs par izmaiņām medicīniskajā apkalošanā, proti, par maksas ieviešanu medicīniskajai aprūpei, un tas nozīmē vien to, ka sākusies pāreja uz apdrošināšanas medicīnas sistēmu.

Šo situāciju skaidro rajona centrālās slimnīcas galvenais ārsts IVANS DEŠKO.

Jāsāk jau ar to, ka visās attīstītās valstis darbojas apdrošināšanas medicīna. Pie mums joprojām pastāv tā sauktā valsts medicīna. Bet tas nozīmē, ka naudas mūsu sfērai iedala maz, ka alga nav atkarīga ne no ieguldītā darba, ne paša ārsta, ne slimnieka, kas, protams, nāk par siltu slimniekiem.

Bet nu mūsu republika ir uznēmusi kursu uz apdrošināšanas medicīnu. Tātad, slimnīca ar laiku paliks bez līdzekļiem, tas ir, apdrošināšanas kāsē ieplūdis tikai budžeta atskaitījumi, iedzīvotāju maksas par medicīnisko aprūpi, ... (skat. Nolikuma 1. sadāju).

Perspektīvā tas izskatīsies šādi: ja cilvēks saslims, slimnīca rēķinu par ārstēšanu nosūtīs apdrošināšanas kāsei, kur jau iepriekš šie naudas līdzekļi būs uzkrājušies. No tā tad slimnīcas ari izdzīvos. Protams, jo vairāk būs slimnieku, jo bagātāka slimnīca. Līdz ar to mēs, kā ikviens slimnīca, būsim leinteresēti, lai apkārtne cilvēki ārstētos iessie pie mums, nevis, pie mēram, kaimiņu rajonos.

Vēl piebildīšu, ka ārziemēs budžeta asīgnējumi veselības aizsardzībai, tāpat kā pie mums, ir nelieli, taču tur tie paredzēti cilvēkiem, kas ir bez darba un bez pamumēs, kas nav savu veselību apdrošinājuši. Pārējie par sevi padomājuši visas dzīves laikā.

Tas pats gaidāms pie mums — kad par savu strādājošo veselību domās katrai uzņēmumi un organizācija un ari — kātrs pilsonis pats. Tas būs mērķa nodrošinājums, kur katrai zinās, cik daudz savas veselības uzturēšanai ir ieguldījus. Personīgā nauda personīgajā kontā. Turklat tā nekur nezūd. Ja cilvēks neslimo, visā mūžā sakrājas pieklājīga summa, ko, aizejot pensijā, viņš var izņemt un izlietot, piemēram, lai apceļotu pasaule. Citi ietaupījumi ārstēšanai tiks izmānoti vien tad, ja, ilgstoti ārstējoties, iztērēta visa summa, kas uzkrājusies apdrošināšanas kāsē.

Kad apdrošināšanas medicīna pie mums sāks reāli darboties? Precīzi nevaru atbildēt. Tas atkarīgs no ekonomikas līmena paaugstināšanās republikā. Tas iespējams, kad gan organizācijas, gan iedzīvotāji varēs sākt maksāt apdrošināšanas kāsē, bet būsim tik bagāti, lai to darītu. Taču — jo ātrāk apdrošināšanas medicīnai tuvosimies, jo visiem būs labāk. Kā pirmo soli uz to varam uzskaitīt maksas ieviešanu par medicīnisko aprūpi.

Te nepieciešami plāšāki paskaidrojumi. Piemēram, salīdzinājumā ar valsti, kur uz vienu cilvēku gādā veselības aizsardzībai tiek atvēlēti 2000 dolāru, mūsu slimnīcā sim nolūkam pagājušā gada bija paredzēti 53 rubli un 60 kapeikas. Sogad, lai segū cenu starpību un palikušu pagājušā gada līmeni, ūkst pusmiljona rubļu. Budžeta līdzekļi nav, un nevar cerēt, ka tie parādīsies.

Tā ir problēmas viena puse. Otra puse tā, ka kaut kas jāmaina ārstu darba samaksā. Sāi sakārā gatavojamies pāriet uz ligumu slegšanu ar ārstiem. Lai atstrādātu savu likmi, kāram ārstam mēnesi būs jāpienēm 700 cilveku. Protams, poliklīnikā tik daudz neviens nepieņems, bet ir ari mājas vizites, operācijas (kas tiek pielidzinātas 20 slimnieku pieņēmšanai). Tātad — 700 cilveku — tas ir skaits, par kuru ārsts saņems pilnu algu. Ja pieņems snazāk pacientu, mazāk bus ari alga, ja vairak — noplēni vairak.

Ja interesē, varu informēt, ka par kāru slimnieku ārstam tiek saņemtas 50 kapeikas, tātad — ārsta vidēja alga mēnesi — 350 rubļi. Bet, ieviešot maksu par ārsta apmeklējumu, no katrai šī rubļai (skat. Nolikuma 3. sadāju) 20 kapeikas tiek ārstam. Tādējādi 50 no budžeta paredzētajām kapeikām kļāt nāks vēl šīs 20 kapeikas. Bet starpībā starp laba, tēdzīvotāju pieprasīta ārsta alga un nepopulāra ārsta alga būs vēl jutāmāka, atkarīgāka no darba ieguldījuma. Protams, tieks

nodrošināts, lai visi ārsti būtu vienādos apstāklos. Nebūs vairs tā, ka viens ārsts ir slimnīca, cits — poliklīnikā. Visiem būs vienādas iespējas pieņemt pacientus.

Kā notiks uzskaitē? Kāram, kurš pieteikts ārsta vizīti, ieradīsies poliklīnikā, par attiecīgu samaksu tiek izsniegtas talons. Mēnešā beigās vien atlīks saskaitīt talonus, lai redzētu, kā kurš ārsts ir strādājis.

Vēl precīzēšu, ka šī nauda tiek izmantota gan, kā jau minēju, ārstu algu palīelināšanai, gan ari tur, kur slimnīcā tai brīdi līdzekļi būs nepieciešami, gan ari — ar šo naudu tiek maksāts par tiem slimniekiem, kuri no maksas atrīvoti (skat. Nolikuma 4. un 5. sadāju).

Kā redzat tādu ir diezgan daudz. Jaunveidojamās sistēmas pamata ir pāreja uz ārstēšanos pie gimenēm ārsta. Poliklīnika tās tagadējā izpratnē nepastāvēs.

Te tiek diagnostikas nodaļa — laboratorija, rentgena kabinets, reabilitācijas nodaļa — masāža, fizioterapija, vannas, strādās ārsti konsultanti — šaurās specializētās nozarēs, pie kuriem cilvēki nāks nevis paši, bet gan ar sava ārsta nosūtījumu.

Sobrid gīmenes ārsti jau tiek gatavoti, bet tiem, kas sākuši strādāt agrāk, būs jānokārto 8 eksāmeni. Gīmenes ārsti strādās doktorātos (vienkāršāk sakot — ambulāncē), kur līdzās jābūt ārsta dzīvoklim, kur viņu var traucēt gan naktis, gan brīvdienās. Turpat doktorātā jābūt nelielai laboratorijai, iespējām izdarīt fizoterapijas procedūras, kardiogrammu un visu nepieciešamo tā, lai tikai ar lielākām problēmām vajadzētu griezties poliklīnikā, doties uz Preiļiem.

Sādam ārstam jābūt gan laukos, gan pilsētu mikrorajonos. Ar laukiem gan ir problema — normālam ārsta darbam vajadzīgi aptuveni 2000 cilvēku, bet tādu pagastu pie mums gan drīz nav. Vidēji tajos ir no 700 līdz 1000 cilvēkiem. Kur šos doktorātus izvietot? Kurus pagastus apvienot? Šis darbs mums vēl prieks.

Bet tas, ko esam nodomājuši sākt, es ceru, nodrošinās labāku darbu. Līgumi ar ārstiem parādis katra attiekīmi pret saviem pienākumiem. Taūta pati «samazinās» mūsu status. Bet varbūt nevienu ari nevajadzēs samazināt. To rādis laiks. Vēl tikai piebildīšu, ka uz maksas medicīnisko apkalošanu jau pārājauši vai ari drīzumā pāries Bauskas, Krāslavas, Madonas, Vaiņieras, Jēkabpils rajoni. Izmājas būs ari citos rajonos, jo mērķis, kā jau minēju, visā republikā ir viens — pāreja uz apdrošināšanas medicīnu.

Sarunu pierakstīja S. JOKSTE

NOLIKUMS

PAR MEDICINISKO APKALPOSANU RAJONA PĀREJAS POSMĀ UZ APDROŠINĀŠANAS MEDICINAS SISTĒMU

1. Noteikt šādu finansiālo nodrošinājumu rajona iedzīvotāju medicīniskajai apkalošanai:

- budžeta atskaitījumi;
- visu darba devēju iemaksas strādājošo veselības aprūpel no iestāžu, uzņēmumu, organizāciju u. c. līdzekļiem;
- iedzīvotāju maksas par medicīnisko aprūpi;
- brivprātīgas iestāžu, uzņēmumu, organizāciju, privātpersonu iemaksas.

2. Visi rajona darba devēji (uzņēmumi, organizācijas, kolhozi u. c.) 1992. gada 1. janvāri iemaksā medicīniskās aprūpes nodevu 1 procenta apjomā no darba algas fonda.

3. Maksu par medicīnisko aprūpi noteikt šādos apmēros:

- par katru ārsta apmeklējumu medicīnas iestādē — 1 rbi.;
- par katru vidējā medicīniskā personāla apmeklējumu — 0,50 rbi.;
- attiecīgi par personāla apmeklējumu mājās — divkārša samaksas;
- par stomatologa izsaukumu ārpus darba laika — pēc Latvijas Republikas Veselības aizsardzības ministrijas un Cenu departamenta apstiprinātā izcenojuma;

4. Par ārstēšanos stacionārā — 2 rbi. dienā;

5. Slimniekiem, kuri guvuši traumas alkohola reibumā, pacientiem, kas akūti saindējušies ar alkoholu vai tā surogačiem — 30 rbi., uzliekot soda naudu caur rajona administratīvo komisiju. Iegūtos līdzekļus pārskaitot ārpusbudžeta medicīniskās aprūpes mērķfondā;

6. Par nepamatotu ātrās medicīniskās palīdzības izsaukumu — 5 rbi.

7. Atbrīvoti no maksas par medicīnisko aprūpi (izņemot nepamatotu ātrās medicīniskās palīdzības izsaukumu):

8. Bērni līdz 14 gadu vecumam, vidējo (speciālo) mācību iestāžu audzēkņi un dienās nodalū studenti;

9. Grūtnieces ar sieviešu konsultācijas nosūtījumiem medicīniskajās apskatēs;

10. I un II grupas nestrādājošie invalidi;

11. Dispanserizētie slimnieki, griezoties sakārā ar attiecīgo sašīmānu;

12. Nestrādājošie pensionāri;

13. Strādājošie, kas saņem minimālu algu;

14. Ātrā palīdzība un slimnīcas uzņēmšanas nodala sniedz palīdzību bez maksas šādos gadījumos:

15. Pēkšņas saslimšanas uz ielas, sabiedriskās vietās un darba vietās gadījumos;

16. Akutu sirdsdarbības un elpošanas traucējumu, bronhiālās astmas lēkmju gadījumos;

17. Jebkuras lokalizācijas izteiktas asinošanas gadījumos;

18. Izsaukumos pie dzemdētājām, kā arī sakārā ar grūtniecības sarežģījumiem;

19. Smagas alergiskas reakcijas gadījumos;

20. Slimniekiem ar pēkšnām sāpēm vēderā;

21. Transporta un citās avārijās cietušajiem;

22. Nelaimēs gadījumos ar smagām kermeņa traumām, cietušajiem elektrotraumām un zibens radītājs traumās, kīmisko un termisko apdegumu, apsaldējumu, sliktānās un saindēšanās gadījumos;

23. Pēkšņas saslimšanas ar kustību un valodas zaudēšanu gadījumos;

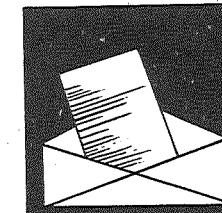
24. Saaukstēšanās slimībās, ko pavada temperatūras paaugstināšanās, bērniem līdz 3 gadiem.

25. Rajona izpildkomitejas finansu nodajai kopā ar rajona Tautas deputātu padomes veselības aizsardzības un ekoloģijas komisiju un Preiļu rajona centrālās slimnīcas administrāciju izskatit jaujā un līdzekļu sadali, kas saņemti no darba devēja.

26. Medicīniskajās iestādēs iegūtos līdzekļus ūzlieto:

27. 50 procentu apmērā — kā iemaksu pie medicīnas darbinieku algas;

28. 50 procentu apmērā — kā iemaksu iestādes medicīniskās aprūpes fondā, sociālās nodrošināšanas nomaksai.



Cik ilgi vēl?

Si gada 18. marta vakarā skatījos filmu, kad izdzirdu klauvēšanu (ja to varēja nosaukt par klauvēšanu). Tā bija ista dauzīšanā pie ārdurvīm. Domāju, ka nāk kāds no kaimiņiem, bet biju maldījusi. Man acīs tika apžilbinātas ar kabatas lukturīti. Es ļoti nobojos un atleču malā no durvīm. Tūlit atskanēja balss: «Nebaidies!» Durvis stāvēja Padomju Savienības (vēl joprojām) milicijas formas tērpā tērpēs milicis un vēl viens biedrs, kāds gadus 20 vecs jauneklis. Milicis es pazinu. Tas bija Daugavvanags. Viņš man noprasīja, vai es esot Jānis Rudzītis. Teicu, ka jā. Tad viņš man iedeva lapu, uz kurās bija jāparakstīs par pāvestes saņēšanu. Tātad, man atnesa pāvesti par ierašanos kara komisariātā uz medicīnisko komisiju. Pats interesantākais ir tas, ka uz šīs pāvestes bija iespiests «Sudzēnaja povešķa». Vienu pusi es apskatījos, un tad man pieprasīja rakstīties uz lapas, kura bija rakstīta ar rakstāmmašinu, bet uz ātru roku, šķībi grezīja bija novilkta linijas starp uzvārdiem. Tad Daugavvanags teica, ka viss pārējais esot uzrakstīts otrā pusē. Nekā traka jau tur nebija, tikai paraksts — šausmīgs šķīdums pāvestes centrā.

Nevaru saprast, par ko mani grib tiesīt? Par neierašanos uz komisariātu? Piedodiet, bet es negribu, lai mani vecāki pēc gada vādiem ielūgtu kljūtu nelaimīgi. Ne vienu vienīti ir atsūtījusi cinka zārkā ar armijas. Te var rasties iebildumi, kāpēc man nepieciešamas alternatīvās dienestā? Varbūt tikai tāpēc, lai beidzot alternatīvā komisija izveido savu ārstu komisiju. Es nevēlos spert kājā mājā Preiļos, 1. Maija ielā 7, jo nekad neesmu atbalstījis okupācijas karaspēku. Un kā es drīkstu kā Latvijas Republikas pilsonis pakļauties citas valsts pāvestēm?

Cītēšu, kas pāvestes otrā pusē iespiests:

«Neierašanās sekas.

Ja apsūdzētais, liecīnieks vai cietušais bez dibinātiem iemesliem neierodas, viņu var atvest piespiedu kārtā, bet pret apsūdzēto bez tam var izraudzīties stingrā drošības līdzekli (Latvijas PSR KPK 54., 149., 162. un 73. panti).

«Ierašanās obligāta. Ja Jums nav iespējams ierasties norādītajā laikā, lūdzu piezvaniet pa telefonu.

Tācu telefona numurs attiecīgajā vietā nebija uzrādīts. Bet ja nees nevaru ierasties «norādītajā laikā?» Turklat pāvestē rakstīts: «...jāierodas, līdzi nemot pasi, Preiļos, 1. Maija ielā 7, kara komisariātā kabinetā pie b...», un tad seko tas nesaprotamais šķīdums pāvestes centrā. Galu galā es tācu nemaz nezinu

Tas nav kino...

PASTĀSTĪNS PIRMS GULETIEŠANAS

Kādu vakaru man piezvanīja bērnis drags. Taču no parasti omuligās balss nebija ne vēsts, kad viņš teica: «Zini, kas ar mani vakar notika?... Mani sita, acis pūta asaru gāzi un vēl ielupināja aiz restēm!»

Mans pirmsais jautājums, protams, bija: «Par ko?»

Atbilde: «Ā, ne par ko.»

Otrs, arī sievietēm tipisks jautājums: «Vai tu biji skaidrā?»

Atbilde: «Gandrīz... Varbūt kādu pudeli alus. Bet tam nebija nekādas nozīmes.»

Nu un trešais logiskais jautājums bija: «Vai tik tu neesi par daudz saskatījies «bojevikus»?»

Uz šo jautājumu es sapēmu izsmēloju atbildi:

— Viss bija tā. Pēc darba, bet darbs, kā tu zini, man beidzas pāvelu, gāju mājās. Kad izgāju centrā, pamani, ka te kaujas. Cik neprātu, pilsetnieki laukus sit. Režu, vienam seja galīgi samicita. Nēsturēju, savācu šo un aizvedu pie tuvaka krāna. Iedevu savu kābēslakatu, lai nomazgājas. Pa to laiku, nu gluži kā kino, piebrauca milicija. Es jūtos droš un stāvu mierīgs. Saku, ka tie, kas sita, sen jau aizbēguši, un šito sasisto arī nekur vest nevajag. Tā — vārds pā vārdam. Un — ko domā — visa rezultāta uz iecirkni aizveda mani. Nu ne jau ar varu. Pats piekritu aizbraukti, lai visu noskaidrotu. Taču dežūrdaļā lietas noskaidrošana sākās ar to, ka man iztūrija kabatas. A kabatas — pie tukstoša rubļu un bijete uz Rīgas autobusu. No rīta noteikti bija jābrauc darīšanās. Bet to jau neviens nepēma vērā, un es pēc briža, pats nedaudz samicību, biju kamerā! Ak, dies, kā es tās durvis dauziju, mēģināju kaut ko iekādot, bet neviens nereagēja. Tākā vienu brīdi, kad laikam šiem biju galīgi apnīcis, pavērās durvju lōdzis, un man glīmi iepūta asaru gāzi. Bet tā kā es dzirdēju, ka

Pie telefona bija S. JOKSTE

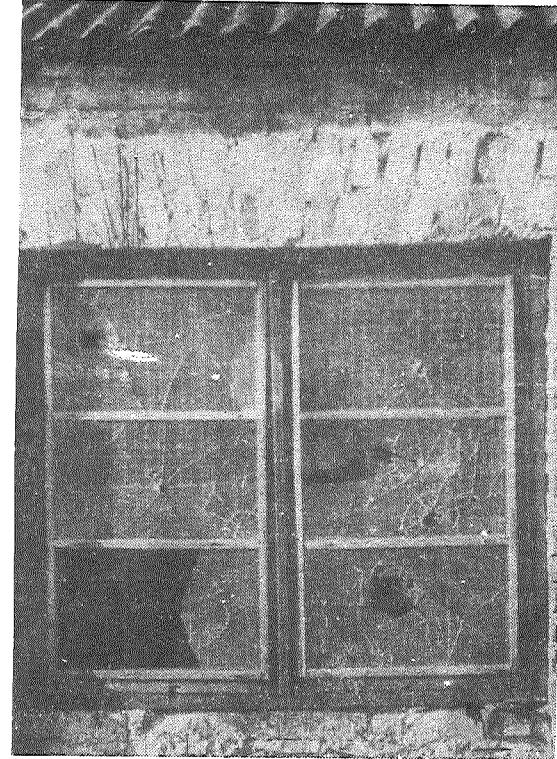
Nav sliktuma bez labuma

Būtu mūsu darbinieki izdarīgi, notiktu neglābjama nelaimē. Līvānu rūpniecība — samazinot štatus, iegādājās ESM, ievadīja tajā datus pār atlikušajiem darbiniekiem. Kadru anketes nu kļuva nevadīgas, tās kādam lika sadedzināt. Šis darbinieks, pieradis pie principa: attiec uz ritu, ko vari nedarīt šodien, tā arī rīkojās.

Ritā atlājās, ka ESM ar visām programmām nozagta. Paldies Dievam, ka anketes palika nesadedzinātas!

A. KĀRĀNS

● Ak, šī nelatīgā ceļazīme! Preiļos, pie maizes, veikalai! Cik gan tā nav locīta, gar zemi, gāztai! Pēdējo reizi cietusi sadursmē ar kādu kravas mašīnu, kurā vadītājs stūrēja savu braucamo līdz tuvumā esošajām noliktavām. Kas valnīgs — šoferis vai ceļazīme? Protams, ceļazīme — kāpēc skrien virsū braucamajiem...



● Logi uz pasaulli, uz mūsu dzīvi... Un ko tur brīnities. Ja jau lēveros saņušu ekonomika, morale un tikumi, kāpēc tad lai nebūtu izdauzitu logu?..

Padomju politiskās anekdotes

Brežņevs un Gromiko atlidoja draudzības vizītē uz vienu no Āfrikas valstīm. Pēc lidmašīnas nosēšanās to aplēca āfrikāpi. Uz trapa, iznāca Brežņevs un Gromiko. Brežņevs pameta gaisā piekapelu, noķēra — ērglīšu — un tād saka Gromiko:

— Tagad tava kārtu skūpstītieš...

□ Nakts viesnīcas numurā divi kalniņi nedod aizmigt trešajam: stāsta politiskās anekdotes. Tas vīnus baida:

— Seit visu noklausās!

Vīni smējas un turpina. Tad trešais iziet no numura un paprasa dežuranti tieši pēc desmit minūtēm atnest trīs tasites kafijas.

Atgrīžas numurā un pec piecām minūtēm pielecas pie telefona aparāta un saka:

— Biedri major! Lūdzu pēc piecām minūtēm trīs tasites kafijas.

Pēc piecām minūtēm kafija tiek pasniegta. Pārsteigtie stāstītāji liekas gulēt. Ritā jokdaris pamostas, kad vīri civīlajā aizved kāminus. Pēdējais no tiem uz mīkli uzkavējas un spiež roku:

— Paldies par palidzību. Bet sevišķi biedram majoram patika Jūsu joks ar kafiju!

□ Nomirst Cernenko. Pie šķistītāvās vārtiem vīnu satiek Brežņevs.

— Kā jums šeit klājas, biedri Brežņev?

— Es esmu pekiķe, biedri Cernenko.

— Nu, un kā jums tur ir?

— Nu, šeit ir divas pekles. Kapitālistiskā un sociālistiskā.

— Un kurā no tām esat jūs?

— Es — sociālistiskajā.

— Vai tas ir aiz patriotisme jūtām?

— Kāds gan te patriotisms? Vienkārši šeit ir vieglāk: te viņi aizmirsuši aizvest sēru, te katru māju remonta, te kurinātājs piedzīries.

Gorbačovs griežas pie Reigana:

— Uzbūvējet mums, lūdzu, vienreizēji rūpniecību.

Reigans:

— Vai valūta ir?

— Ir!

— Uzcelsim!

Gorbačovs:

— Uzcellet mums Olimpisko kompleksu!

Reigans:

— Valūta ir? Bez problēmām.

Starp citu, ja jums vēl ir valūta,

mēs jums varam uzcelt arī sociālistu...

Kod pretī!



Iesākumā durvis uz pagrabtel-pām bija kā durvis — lesīšķotas.

Kad puķas aiz tām sāka turet savus mīlos kaķīšus un kucītī, stiklu vienā no rūtīm izdauzīja, lai nabaga dzīvniecīni paši varētu izlet pacīlot svāigu gaisu. Saskaņā ar dabas likumiem mazie dzīvnieki aug lielāki un caurums bija jāplašina. Tagad durvis jau liels robs, pa to izliet pat pamatīgs krancis. Kakites un kucītes jau pābijūsās māmūm godā, laidušas pāsaulē daudzus sev līdzīgus. Še mīlie mājkustoplī, dzīvodomāti situām un saņemot barību, pamatīgi savairojusies, un tagad mūsu mikrorajonā jau skraida bari dažādu krāsu un nokrāsu, sugu un pasugu lielāki un mazāki četrķajainie, tiem par vidi maisās bērnī. Reizēm saņētādu jāndaliņu, ka viss kvar-tāls skan.

Sunī mūsu kvartālā (Preiļos, siera rūpniecības mikrorajonā) jūtas kā paradīzē, kā salīmēki. Eju mājās pēc darba — rei pretī, nelalz pie durvīm. Saku: es tācu te dzīvoju, esmu pierakstīts, bet šis ne-saprot, rei savu: šis arī te dzīvojot! Kuram tad jāplekājis? Val man, pierakstītājam, vāl viņam — bez pieraksta?

Jautājums paliek atklāts. Supi omulīgi jūtas savā paradīzē un ne-likas traucēties. Ja kāds nepatīk — sābež spālvas un atpūrī zo-bus. Bet pamēģini tu lekost kādam no viņiem...

Benedikts KAULACIS
Autora ziņojums

1. aprīla ziņas

Preiļu pilsētas kara un darba veterāniem nācies ar steigu no-mainīt savas padomes priekšēdātāju. Godpilnā sabiedrīkā pienāku-ma iepriekšējā veicēja šajā kompotu un ievārijumā dārdzības laikā no lēmumi pamietoties ar kaimīgu sarūpēto un pagrabes nolikto.

1. aprīla joks? Nebūt nē! Milicijā sastādīts protokols.

Līvānu ekoloģiskais stāvoklis kļuvis tīk blīstams, ka daudz iestaka stikla fabriku «iznest» ārpus pilsētas teritorijas... Ja no pilsētas «iznestus» ari piesārnotas Dubnu un Daugavu, tad Līvānu kūlū vēl tirāki... Ja turklāt vēl «iznestu» to iedzīvotāju daļu, kuri pamanās sadzīves atrītumus izmest pat no lielpānelu namu logiem, pilsēta kļūtu ne tikai ekoloģiski tirāka, bet arī krāšnāka...

1. aprīla joks? Nebūt nē! Līvāmos patiesām ir joti daudz ekoloģisko problemu.

Biedrot nodibināta Aglonas patēriņu biedrība, ko vietējie «pāsāķi» līdz šim uzskatīja par lieku kantori un tāpēc visādi pretojās tās izveidošanai. Soreiz, lai nodrošinātu pajū biedru kvorumu, ieradušies viesi no Preiļiem ar jau pa celām paceltām rokām. Sī paša iemesla dēļ uz dibināšanas sanāksmi ielūgti Peleču puses pilnvarotie, kuri pēc tam tomēr palikuši Preiļu pa-tēriņu biedrībā.

1. aprīla joks? Varbūt. Taču šāda informācija pienāca 1. apriļa priekšvakarā un tieši no Aglonas.

Līvānu stikla fabrika māina. Preiļu siers rūpniecība māina, triko-tāzīs fabrika arī māina... Vārdu sakot, māina visi, kam ir ko mainīt. Rūpniecības preces pret pārtikas produktiem un otrādi. Bet ko mainīt tiem, kam nav nekā ko mainīt? Varbūt savu dvēseli?

1. aprīla joks? Nebūt nē! Jo galīgi uzvarējušais sociālismē sekmi-gi pārvārējis attīstīta sociālisma stadiju, iegājis jaunā stadijā ceļā uz komunismu. Nu ir totāla defīcīta, sadales un apmaiņas sociālisms.

PSRS prezidenta nodoklis... Brīvībā Latvijas Ļukienī mums tās likās kā mīstisks sapnis. Bet dažs pīrcējs, pilnīgi iespējams, vēl nemaz nezīna, ka jau martā par visām precēm, kas pienāk no PSRS republikā, maksājam 5 procentus lielu nodokli.

Kārtējais aprīla joks? Nebūt nē! Lielā joki būs tad, ja visi prezidenti — arī mūsu republikas, arī nākamais Krievijas un, pasarg Dievs, varbūt arī rajona prezidents — uzliks vēl savu nodokli...

Jis jau pāspējāt nomazgāties Preiļu jaunajā plīvī. Vēl ne? Tad pasteldzieties, jo kļūst runas, ka to lielo veselības kompleksu dzīv klapēšot ciet.

1. aprīla joks? Nebūt nē! Pirts uzturēšanai vajagot lielu do-tāciu, bet rajona vadībai liekas naudas neesot. Kāds lasītājs, kurš mums uzrakstījis vēstuli, gan uzskata, ka vāina esot, jāmēklē citur. Viņš raksta: «Lai kuglis droši turētos uz ūdens, pirms tā notāšanas piegāmits pret bortu sasist šampāneša pudelei. Arī pret jaunās Preiļu pirts sienu vajadzēja sasist šampāneša pudelei. Bet nē — uzliks vēl savu nomazgāties. Komisijai saklātā kafijas galda. Lūk, tāpēc ūdens nekādi negrib turēties baseinā...»

Pēc slepēnās aģentūras (nejaukti ar VDK) «Aprilinform» ziņām



Mīlestības un labestības ābece

Bībes mācību pamatus sākuši apgūt Ogres pilsētas bērnudārzā audzēkņi. Nodarbinās parasti izkārtotas tā, lai kopā ar mazuļiem tajās varētu piedalīties arī vecāki, kas paši izauguši — ko tur slēpt. Dieva vārdu negodājot. Piedaloties stundās, viņi uzzinā, kā mājās rāsīt sarunas, lai bēru atmiņā nostiprinātu šobrīd vēl tik neparasto mācību.

Ejam uz «Zelta sietiņu». Sajā bērnudārzā nodarbinās vada mījas Herbertonkulis — tā bēri dēvē savu skolotāju. Septītā dienas adventistu draudzes evangēlistu Herbertu Driki. Klavieru pavadijums palīdz «noturēt» pagaidām vēl diezgan nedrošo dziesmas melodiju... Toties vispāreju sajūsmu bēnos izraisa diapozitīvi.

Ar katru minūti bēri aizvien vairāk koncentrējas, mācību viela vienīgi šķiet saprotama un patīk, jo elementārās Evangēlijas, geogrāfijas un vēstures zinības pāsniedz tēlaini. Nefrūkt arī filozofijas. Herbertonkulis ar saviem klausītājiem runā tā, kā neviens to līdz šim nav darījis:

— Jūs neesat ne labi, ne pliki — jūs esat dažādi bēri. Un tikai tāpēc, ka otrs ir citādāks nekā tu, viņu nedrīkst nievāt.

— Ar tik maziem bēniem man vēl nekad nav nācies strādāt, parreizāk sakot, man nav jāvusi strādāt, lai garidznieks esmu jau 55 gādus, — atzīstas evangēlisti. — Sobrīd galvenais man ir sakātot bēru iekšējo pasaulei. Lai tajā iemajotu mīlestību un labestību un sāktu veidoties imunitāte pret jauno.

Anna LIEPNIECE

...Tikai par mīlestību

Savulaik Alūksnes vidusskolnīcei Lūcijai Sāgumežai — Nāgalei joti dārgi nācas samaksāt par mīlestību pret Dzimteni. Tāpēc viņas dzejeti ir pazīstami tikai šauram dzegas draugu lokam.

Pirms 45 gadiem jauno meiteni arestēja un ieslodzīja ciešumā uz 10 gadiem tikai par to, ka savos dzejojos viņa atklāti pauða patriotiskas jūtas.

Pagājuši gadi. Tagad Lūcijas Sāgumežas — Nāgales dzēju cilvēki lasa. Radušies jauni darbi, kas veltīti šā gada janvāra notikumiem Rīgā, kad uz barikādēm stāvēja arī viņas dēls. Top dzejolu cikls bērniem, kas stāsta par savas tēvzemes mīlestību.

Alūksnes kultūras namā notika dzejnieces dailradei veltīts dzējas vakars. Skalas runas šeit neskanēja. Dzejnieces talanta cieņītāji runāja par galveno — kā pārveidot mūsu dzīvi. Iai katrs no mums justos savas zemes saimniekus un nebaiditos par skali izteiktām mīlestības vārdiem...

Ieva PETERSONE

LETA

Tā atvadījās no ziemas Līvānu 2. vidusskolā

Kinoteātra „Ezerzeme“ repertuārs aprīlim

2. aprīli un 3. aprīli — «Zelta vilciens», 1. un 2. sērija (Polija, Rumānija).
4. un 5. aprīli — «Cietals rieksts», 1. un 2. sērija (ASV).
6. aprīli — «Zem zilajām debesīm» (Belarusfilm).
7. aprīli — «Ilsa filma par mīlestību» (Polija).
8. un 9. aprīli — «Engela sirds» (ASV).
10. aprīli — «Milas tīkli», 1. un 2. sērija (Indija).
11. aprīli — «Lielās autosacīkstes», 1. un 2. sērija (ASV).
12. aprīli — «Lamatās vientulam virrietim» (IFA).
13. un 14. aprīli — «Pludmales meitenes» (ASV).
15. un 18. aprīli — «Nindzas devīgas nāves» (ASV).
17. aprīli — «Milēsim!» (Dienvidslāvija).
18. un 19. aprīli — «Avārija — milīca meita» (Mosfilm, st. «Slovo»).
20. un 21. aprīli — «Cerēsim, ka būs meitene» (Itālija, Francija).
22. un 23. aprīli — «Džeims Bonds — agents 007» (Nekad ne-saki: «Nekads»), 1. un 2. sērija (ASV).
24. aprīli — «Miljons gadu pirms mūsu ēras» (Anglija).
25. aprīli — «Leilgusi atmaksi», 1. un 2. sērija (Indija).
26. aprīli — «Piespiedu kārtā» (Francija).
27. aprīli — «Cetri draugi», 1. un 2. sērija (ASV).
28. aprīli — «Rūdītis blēži» (ASV).
29. aprīli — «Zorro», 1. un 2. sērija (Francija).
30. aprīli — «Manas draudzenes draugs» (Francija).

BERNU SEANSI

- 7., 14., 21. un 28. aprīli — multiplikācijas filmas.
- 2., 9., 16., 23. un 30. aprīli — video multiplikācijas filmas.
4. aprīli — «Ielas zēns Kajs».
11. aprīli — «Par princesi gani un viņas uzticamo zirgu «Pā-ladu»».
18. aprīli — «Jera dvēsele».
25. aprīli — «Biedekļi».

Kinoteātra „Atpūta“ repertuārs aprīlim

2. aprīli — «Trīs vecpuisi un zīdainis šūpulis» (Francija).
3. un 4. aprīli — «Konons» (ASV).
5. aprīli — «Zelta vilciens», 1. un 2. sērija (Polija, Rumānija).
6. un 7. aprīli — «Cietais rieksts», 1. un 2. sērija (ASV).
8. aprīli — «Zem zilajām debesīm» (Belarusfilm).
8. aprīli — «Pludmales meitenes» (ASV).
9. un 10. aprīli — «Pludmales meitenes» (ASV).
11. aprīli — «Ilsa filma par mīlestību» (Polija).
12. un 13. aprīli — «Engela sirds» (ASV).
14. aprīli — «Lielās autosacīkstes», 1. un 2. sērija (ASV).
15. aprīli — «Milas tīkli», 1. un 2. sērija (Indija).
16. aprīli — «Lamatās vientulam virrietim» (IFA).
17. un 18. aprīli — «Nindzas devīgas nāves» (ASV).
19. un 20. aprīli — «Milēsim!» (Dienvidslāvija).
21. un 22. aprīli — «Avārija — milīca meita» (Mosfilm).
22. un 23. aprīli — «Miljons gadu pirms mūsu ēras» (Anglija).
24. aprīli — «Cerēsim, ka būs meitene» (Itālija, Francija).
25. aprīli — «Nejēdzībai nav robežu» (Mosfilm).
26. un 27. aprīli — «Džeims Bonds — agents 007» (Nekad ne-saki: «Nekads»), 1. un 2. sērija (ASV).
28. aprīli — «Leilgusi atmaksi», 1. un 2. sērija (Indija).
29. aprīli — «Cetri draugi», 1. un 2. sērija (ASV).
30. aprīli — «Piespiedu kārtā» (Francija).

BERNU SEANSI

- 7., 14., 21. un 28. aprīli — multiplikācijas filmas.
- 5., 12., 19. un 26. aprīli — video multiplikācijas filmas.
3. aprīli — «Prieki un bēdas pie Baltās jūras».
10. aprīli — «Ielas zēns Kajs».
17. aprīli — «Par princesi gani un viņas uzticamo zirgu «Pā-ladu»».
24. aprīli — «Jera dvēsele».

● Asa sīzeta filmu cienītājiem rajona kinodirekcija piedāvā aizrautīgos un piedzivojumiem bagātos amerikāņu grāvējus, kas beidzot nonākuši arī līdz mūsu ekrāniem.

„Cietais rieksts“

ASV — «CROUN INTERNATIONAL PICTURES»

„Džeims Bonds — agents 007“

(NEKAD NESAKI: «NEKAD»)
ASV — «WARKER BROS»

● Tiem, kas vecāki par 16, 18 un 21 gadu (atkārībā no paša ieskatiem un pieredzes), kinodirekcija piedāvā nerātno un erotisko kinokomēdiju

„Pludmales meitenes“

ASV — «CROUN INTERNATIONAL PICTURES»

● PSRS Valsts filmu fonds un kinovides klubs «Laterna Magica» aicina apmeklēt iepriekšējo gadu populārās filmas, kuras joprojām nav žaudējušas savu pievilcību.

„Lielās autosacīkstes“

ASV

„Miljons gadu pirms mūsu ēras“

ANGLIJA

● Tiem, kuriem politisku vai kādu citu iemeslu dēl radusies alerģija pret «pūstošo» kapitālistu filmām, kinodirekcija piedāvā «Sdelano v SSSR» jaunā vilņa filmas.

„Zem zilajām debesīm“

«BELARUSFILM»

„Avārija — milīca meita“

«MOSFILM»

● Sekojiet vietējai reklāmai! Ne jau katru mēnesi kinodirekcija piedāvā rajona kinoteātros tik daudzpusīgu repertuāru, kas apmierina jebkura gaumi. Apmeklējiet kinoteātrus «Ezerzeme» un «Atpūta».

Deficīts palielinās

No Preiļu patēriņtāju biedrības priekšsēdētaja amata izpildītājas O. Kukores ziņojuma paju biedru pilnvaroto sanāksmē

■ Mazumtirdzniecības gada apgrozījuma plāns bija 33 miljoni 880 tūkstoši rubļu, bet izpilde — 37 miljoni 950 tūkstoši rubļu. Iegūta peļņa — 495,6 tūkstoši rubļu, rentabilitāte ir 1,31 procents.

■ Ar kooperatīviem un individuālajiem ražotājiem noslēgti 65 līgumi par preču iepirkšanu un realizēšanu, pārdot šīs preces par 394,8 tūkstošiem rubļu.

■ Sakarā ar ažiotāžu, cenu paaugstinājumu, inflāciju, īespējamo naudas reformu, par deficitu kļuvušas vissas preces un to realizācija palielinās. Turpat visām pārtikas precēm (izņemot desu izstrādājumus un zivis) preču realizācija palielinājusies. Mazāk pārdots kokvilnas un vilnas audumus, saimniecības ziepiju un mazgāšanas līdzekļu, televizoru un magnetofonu.

■ Preču sadalītāju un pārdalītāju lomā tagad iejutušies visi tirdzniecības darbinieki, komisijas, pilsētas izpildkomiteja, kooperatīvās komisijas.

■ Sogad arī rūpniecības precēm ir ieviesta talonu sistēma, lai gan vēl labāk nav zināmi, piemēram, apavu un citu rūpniecības preču fondi.

■ Paaugstināta pieprasījuma preces (velosipēdi, glūdekļi, motocikli, apavi) tiek sadalīti pa pagastiem. To tālāko sadali veic darba kolektīvi.

■ Pašlaik (sakarā ar cenu paaugstināšanos) jau samazinās ieživotāju pirkstspēja uz tādām preču kā trikotāžas izstrādājumi, sporta tēri.

■ Līgums ar Daugavpils tirdzniecības bāzi par preču iegādi tiek noslēgts ūdensnes. Paredzams, ka sakarā ar ieživelu trūkumu sāgod

saspringts stāvoklis būs ar sūtājiem izstrādājumiem, apaviem, margarinu, cukuru. Daugavpils tirdzniecības bāze sāgod iepirkusi krietni mazāk preču no citām republikām. Sakarā ar ekonomisko haosu un valūtas trūkumu krasī samazināsies visi iepirkstu importa preču daudzums. Pašlaik tas ir tikai 10 procentu apjomā, salīdzinot ar pērno gadu.

■ Ažiotāža, kļāji tirdzniecības darbinieku apvainojumi veicinājuši arī apkāpojusās sfēras darbinieku neiecietību pret pircējiem, pat rupju izturēšanos.

■ Neskatoties uz regulāri veiktais remontdarbiem, veikalai materiāli tehniskā bāze tomēr ir neapmierinoša. Iemesls: gan ceļniecības materiālu, gan kvalificētu ceļnieku kadru trūkums.

■ Daudz neskaidribu cenu sistēmas veidošanā. Šodien pircējiem tiek piedāvātas valsts, brīvās, komercenes, pagaidu cenas un līgumcenas. Tajās orientēties grūti tirdzniecības darbiniekiem, kur nu vēl pircējiem.

■ Nav jābajādās atvērt jaunus veikalus, radīt konkurenci. Lauku apvīdu šādu veikalā varētu atvērt pat privātmāja. Preiļos tādi jau ir — «Lidumnieks», «Stils», «Turība». Savu veikalā plāno atvērt Preiļu trikotāžas fabrikā. Tomēr būtu pārāgi privatizēt visus patēriņtāju kooperācijai piederošos tirdzniecības uzņēmumus.

■ Jāpadojām par paju iemaksu palielināšanu. Latvijas Patēriņtāju biedrība savienība izstrādājusi paraugnolikumu par paju biedru un patēriņtāju kooperācijas darbinieku brīvo naudas līdzekļu piesaistīšanu biedrību saimniecīskajā darbībā.

Sports

Informē „Cerība“

BASKETBOLS

Republikas minibasketbola finālcēsējās, kuras risinājās Kandavā un kurās mūsu rajonu pārstāvēja trenera Nikolaja Romanenka audzēknēs (pārsvārā no Līvānu 2. vidusskolas), izcīnītas bronķas medaļas. Cetā už šo parākumu līvānieši pieveica Cēsu omandu, pēc tam pusfinālā piešķāps šo sacensību uzvarētājam — ventspilniecēm, bet spēlē par trešo vietu izrādījās pārākas par Kandavas komandu.

Preiļu pilsētas basketbola čempionātā turpinājumā zaudējumus tāk piedzīvoti līderi. Pašlaik nav neviens komandas, kura nebūtu izjutusi zaudējuma rūgtumā. Situācija turnīra tabulā viršķējumā konkurēcē: agrofirmu un Preiļu 1. vidusskolu — pa 5 uzvarām un 1 zaudējums, «Pasts» — 4 uzvaras un 4 zaudējumi. «Aiz-

kalne» — 1 uzvara un 5 zaudējumi, siera rūpnīca — 1 uzvara un 6 zaudējumi; sievietes: Preiļu 1. vidusskola un SCO — par 3 uzvarām un 1 zaudējumam, «Chaos» — 2 uzvaras un 1 zaudējums, «Cerība» — 1 uzvara un 3 zaudējumi. kooperatīvā skola — 3 zaudējumi.

FUTBOLS
Sporta kluba audzēknī, gatavojoties vasaras sezonai, aizvadīja pirmo turnīru āra apstākļos. Tas notika Ilūkste. 1978. — 1979. gadā dzimīni zēni spēja pieveikt Jēkabpils un Ilūkstes komandas, bet zaudēja Daugavpili. 1976. — 1977. gadā dzimīni zēniem nācās atzīt Daugavpils komandu pārākumu, ar laukumiem saimniekiem tika panākts neizšķirts.

I. BABRIS, sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs

Kopā — visa Latgale

Skaistākajā vasaras mēnesi — jūnijā — Daugavpili pulcēsies kopā visu Latgales rajonu fizkultūrieši un sportisti, folkloras un etnogrāfiskie ansambļi, lai aizvadītu vēl nebijušu sporta un kultūras pasākumu.

Šiem svētkiem gatavojas arī mūsu rajona komandas un spēcīgākie atsevišķi sporta veidu pārstāvji. Paredzams, ka sacensības notiks vieglatlētika, basketbola, volejbola, futbolā, dambretē, novusā, galda tenisā, virves vilkšanā, svaru bumbas celšanā, pavisam — 16 sporta veidos. Pilsētu sporta klubi jau izteikši savus priekšlikumus komandu sagatavošanā. Aprūnāti iešķējami atsevišķi sporta veidu

speciālisti, kuri sagatavos rajona izlases komandas.

Šīm sacensībām ir savi noteikumi. Piemēram, tajās var piedalīties sportisti, kuri dzimusi 1975. gadā (ne jaunāki). Nevarēs piedalīties armijas sporta klubu, tāpat republikas izlases un «A» klasses komandas, jo sarikojuša mērķis nav augstu rezultātu sasniegšana, bet gan aktīva piedalīšanās sporta un kultūras svētkos.

„Vārpas“ sporta spēles

Noslēgušās sports biedrības «Vārpa» sporta spēļu sacensības basketbolā viršķējiem un sieviešiem III grupā.

Par sacensību uzvarētājiem slārg viršķējiem kļuva valsts sā-

OTRDIENA, 2. APRILIS TV RĪGA

18.00 — Zīgas. 18.05 — Mācāmies angļu valodu. 18.25 — Kuzbasa oglāči par savu cielu. 18.45 — «Temīdas svaros». 19.35 — «Ārenas». 19.50 — «Lūdzu vārdul!». 20.00 — Zīgas. 20.15 — Sludinājumi. 20.20 — «Ekrāns bērniem». 20.50 — Zīgas krievu val. 21.00 — «Vienna Tēvzeme — dažādas dzīmtenes». 21.40 — Koncerts. 21.55 — «IP reklāma». 22.00 — «Panorāma». 22.20 — «Mākslas pasaule». 23.25 — «Tiem, kas interesējas, par dzēzē».

MASKAVAS I PROGRAMMA

17.05 — Dok. filma «Vilciens Rossija». 1. sērija. 19.30 — 1991. gads — Mocarta gads. 19.55 — Mākslas filma «Nekauņa». 2. sērija. 21.00 — «Laiks». 21.45 — «Brīnumu lauks». 22.30 — «Vārds». 24.00 — «TZD». 0.20 — Mākslas filma «Sindikāts — 2». 1. sērija.

MASKAVAS II PROGRAMMA

18.15 — KPFSR Tautas deputātu kongresā. 18.25 — Multiplikācijas filmā «Visiem patik cirks». 19.05 — Ritmiskā vingrošana. 17.00 Multiplikācijas filma. 17.10 — «Gadalaiki». 17.55 — «Vīrišķības kurganis». 18.15 — KPFSR Tautas deputātu kongresā. 18.25 — KPFSR pilsētu teātestudijas. 18.45 — Ritmiskā vingrošana. 19.15 — «Menedžers Šķījars un citi...» 19.45 — «Krievijas parlamenta vēstnesis». 20.00 — «Labu nakti, mazuļi!». 20.15 — Dzied L. Rjumina. 21.00 — «Laiks». 21.45 — KPFSR Tautas deputātu kongresā. 23.45 — Mākslas filma «Izmeklēšana».

TRESDIENA, 3. APRILIS TV RĪGA

9.10 — Matemātika 4. kl. 9.30 — «Vienna Tēvzeme — dažādas dzīmtenes». 10.10 — Dok. filma. 10.55 — Mākslas filma «Likumīgā laulība». 17.00 — «Diena pasaule» (angļu val.). 18.00 — Zīgas. 18.05 — Dok. filma. 18.50 — Multiplikācijas filmas. 19.10 — Mācāmies angļu valodu. 19.30 — «Zinu, zinu tēvu setu...». 20.15 — Sludinājumi. 20.20 — «Esiet sveicināti! Ar jums runa Lielais Zāķis». 20.25 — Multiplikācijas filma «Nedarbīs skolā». 20.50 — Zīgas krievu val. 21.00 — «Privātā dzīve». 21.55 — «IP reklāma». 22.00 — «Panorāma». 22.20 — «Lifts» pielikums.

MASKAVAS I PROGRAMMA

9.05 — Vācu valoda. 9.35 — Rakstniece A. Neiburga un mākslinieks A. Breže. 10.30 — Mākslas filma «Zobārsta piedzīvojumi». 17.00 — «Diena pasaule» (angļu val.). 18.00 — Zīgas. 18.05 — Dok. filma. 18.35 — «Luksofors». 19.00 — Koncerts. 19.25 — «Valdības viedoklis». 19.50 — Koncerts. 20.00 — Zīgas. 20.15 — Sludinājumi. 20.20 — «Baleta miniātūras». 20.35 — «Miedziņš nāk!». 20.50 — «Kinopantins». 2. daļa. 19.45 — «Krievijas parlamenta vēstnesis». 20.00 — «Labu nakti, mazuļi!». 20.15 — «Kinopantins». 2. daļa. 21.00 — «Laiks». 21.45 — «Kinopantins». 3. daļa. 23.15 — Lieldienu dievkalpojums.

MASKAVAS I PROGRAMMA

6.30 — «Rita agrumās 7.00 — Multiplikācijas filma. 7.15 — Sports visiem. 7.30 — Ritmiskā vingrošana. 8.00 — Rita izklaidējošā programma. 8.30 — «Veseliba». 9.00 — «TZD». 9.15 — Multiplikācijas filmas. 9.45 — Dok. filma. 10.45 — «Rita zvaigzne». 11.45 — Filma bērniem «Piedzīvojumu sala». 13.05 — Fotokonkurs. 13.10 — «Mākslinieka darbība». 13.30 — Koncerts. 13.40 — A. Salmaliejas filmas. «Bēri, kā bēri!». 15.00 — «TZD». 15.15 — TV spele jaunatnei. 16.30 — Muzikāla programma. 18.00 — «Starptautiskā panorāma». 18.45 — Mākslas filmas «Piedod mums, pamāte Krievija». 1. un 2. sērija. 21.00 — «Laiks». 21.45 — Koncerts — loterija «Plus pieci». 00.45 — «Sindikāts — 2». 5. sērija. 2.10 — Muzikāla programma.

MASKAVAS II PROGRAMMA

8.00 — Rita vingrošana. 8.15 — Multiplikācijas filma. 8.35 — «Jurtas stēpē». 9.00 — «Gimene». 10.00 — «Sadraudzība». 13.30 — «Plus vienpadsmīt». 17.00 — «Teleskops». 18.15 — Multiplikācijas filma. 18.25 — «Kolāža». 18.30 — «Kinopantins». 1. daļa. 19.45 — «Krievijas parlamenta vēstnesis». 20.00 — «Labu nakti, mazuļi!». 20.15 — «Kinopantins». 2. daļa. 21.00 — «Laiks». 21.45 — «Kinopantins». 3. daļa. 23.15 — Lieldienu dievkalpojums.

SVĒTDIENA, 7. APRILIS

TV RĪGA

9.05 — Ergelīmūzikas koncerts. 9.25 — Programma nedzīrdīgajiem. 9.45 — Kinozurnāls «Latvijas hronika». 9.55 — «Skabargas» intervijs ar A. Irbi. 10.15 — «Uzmiņi nūt!». 11.00 — «Cilveks dzīvnieku pasaule». 11.30 — Nobela premijas laureāti. 12.15 — Koncerts. 13.25 — Māksla un bībele. 14.00 — Programma «Es tīci». 14.30 — Lieldienu apsveikums vecītiekiem. 14.40 — Koncerts. 15.05 — «Ekklibris». 16.05 — Koncerts Vagnera zāle. 16.25 — Mākslas filma «Dienesta romans». 2. sērija. 17.30 — Opera «Sevījas bārdzinis». 19.00 — Programma «Latgola». 20.00 — Zīgas. 20.15 — Sludinājumi. 20.20 — Multiplikācijas filma «Trīs banāni». 20.35 — «Miedziņš nāk!». 20.50 — Zīgas krievu val. 21.00 — «Kinovakars». 1. daļa: multiplikācijas filma bērniem: TV filma no sērijas «Megis»: multiplikācijas filma pieaugušajiem. 21.55 — Reklāma. 22.00 — «Panoramā». 22.20 — «Kinovake 2. daļa: «Gadi. Filmas. Lomas». M. Strīpa. 23.45 — Latvijas TV II. CNN programma (angļu val.)

MASKAVAS I PROGRAMMA

6.30 — «Rīts». 9.00 — Multiplikācijas filma. 9.10 — «Nekauņa». 2. sērija. 10.15 — Dok. filma. 10.45 — «Cilveks un likums». 12.00 — «TZD». 12.15 — «Tiem, kam 16 un vairāk». 15.00 — «TZD». 15.15 — Mākslas filma «Svetdien, pusseptiņš». 2. sērija. 16.25 — «Aizrautīgo pasaule». 16.35 — Koncerts. 16.50 — Tētis, mamiņa un es. 17.20 — Koncerts. 17.50 — Multiplikācijas filma. 18.00 «Progress. Informācija. Reklāma». 18.30 — «Meridiāns». 18.45 — «Kāda muzeja vēsture». 19.15 — Mākslas filma «Kā pāraudzināt tēti». 21.00 — «Laiks». 21.45 — Mākslas filma «Piedod mums, pamāte Krievija». 22.15 — Programma «VID». 1.30 — «Sindikāts-2». 4. sērija. 2.35 — Estrādes teātris. VI. Tolkunova.

MASKAVAS II PROGRAMMA

8.00 — «TZD». 8.15 — Ritmiskā vingrošana. 8.45 — Sportloto izloze. 9.00 — «Rita agrumās». 10.00 — «Tevzemes sardzē». 11.00 — Rita izklaidējošā programma. 11.30 — «Ceļotāju klubs». 13.00 — «Lauku dzīves». 14.00 — «Muzikālais kiosks». 14.30 — Programma «Vidi». 15.00 — «TZD». 15.15 — Sodien — Vispasaulies veselības diena. 16.30 — Koncerts. 18.10 — «Volts Disnejs piedāvā...». 18.00 — «Fortuna-90» balvas piešķiršana. 19.20 Mākslas filma «Ārpus likuma» (Ā

Pirms viesojas Daugavpils teātris

Marta sākumā uz Daugavpils teātra skatuves gandrīz vai pēc trīsdesmit gadu pārtraukuma izgāja tā īstie saimnieki. Ar poļu dramaturga Slavomira Mrožeka lugas «Emigrant» izrādi darbu sācis Daugavpils teātra profesionālais kolektīvs.

Protams, tā nebija teātra oficiāla atklāšana, jo priekšā vēl ēkas kapitālais remonts, vēl mācību kursu nav beiguši topošie aktieri, kuros speciāli uzņēma Latvijas konservatorijā Daugavpils teātrim, bet teātra mākslinieciskā vadītāja Naura Klētnieka iestudētā luga «Emigrant» ir pirmā bezdeliga, kas vēsta par teātra atdzīšanu.

Skatītāji ieraudzis vienu vakaru no emigrantu dzīves, tādu, kādu to iztēlojušies režisors Nauris Klētnieks, mākslinieks Antons Kūkojs, aktieri Jurijs Kipjatkovs un Viktors Kondratjevs.

Slavomira Mrožeka vārds padomju skatītājiem pazīstams tikai pēdējos piecos gados, kaut gan visā pasāule šo poļu rakstnieku, mākslinieku, dramaturgu zina jau vairākus desmitus gadus.

Slavomirs Mrožeks dzimis 1930. gadā, beidzis universitātes arhitektūras fakultāti Krakovā. Debitēja gandrīz vienlaikus kā prozaikis un karikatūrists, bet kopš piecdesmito gadu otrās pusēs darbojas kā dramaturs. Vislielākos panākumus guvušas viņa lugas «Tango» (1964.) un «Emigrant» (1974.).

Dramaturs kopš sešdesmito gadu sākuma dzīvo Rietumeiropā. Padomju Savienībā līdz 1985. gadam bija pieci Mrožeka lugu uzvedumi, bet pēc tam — 50.

Ārsta padoms

Lai piedzimtu vesels bērns

Sodien dzemdibū nodaļā diemžel arvien biežāk nākas sastapties ar slimu topošo māmīnu. Kā apstiprinājumu tam minēšu tikai vienu faktu no 1990. gada statistikas: no visām grūtnečēm gandrīz puse ir sirga ar kādu slimību. Pie tam šīs skaitlis gadu no gada pieauga ne tikai mūsu rajona, bet visā republikā. Protams, starp šīm slimniecēm lielākā daļa ir sirgt ar nelielām vairākām, kas prasa tikai papildus novērošanu vai nelielu medikamentozitu iejaukšanos. Tomēr katru gadu ir vairākas sievietes ar ļoti nopietnu nieru, sirds vai citu patoloģiju, kas reizēm stipri apdraud pasašas topošas māmīnas un bērnu dzīvību.

Jūs jau noteikti stādāties priekšā, ka šodien sievetei diezin var piedzīt pilnīgi vesels bērns. Sādā situācijā ārkārtīgi būtiski, lai grūtneice līdz 12 grūtnečibas nedēļām (tas ir terminš, kad vēl var pārtraukt nevēlamu grūtnečibu) griezoties pie ginekologa, pānkonsultētos par iespējām turpināt grūtnečibu, veikt elementārās analīzes, konsultētos pie terapeita. Te kātram jāsaprot, ka jebkuram no mums var būt kāda slimība, par kuras esamību nenojaušam, un kura var izpaušties tikai pie papildus slodzes, kāda ir grūtnečiba un dzemdības. Tātad, laika līdz 12 grūtnečibas nedēļām joti būtiski izlemt jautājumu, vai šī grūtnečiba tieši pašlaik konkrētajai sie-

vietei ir vēlama. Diemžel mums arī gadu no gada samazinās sieviešu skaits, kurās agrīni (šajos terminos) griežas pēc padoma. Iepriekšējā gadā tādas bija tikai nedaudz vairāk kā viena trešā daļa.

Lai palīdzētu grūtnecei, kā arī, lai uzlabotu šo situāciju, republikas valdība ar šī gada 1. martu pieņēmuši lēmumu diferenciēt piešķirt grūtneču pirmsdzemdību atvainājumu. Agrāk tas bija 56 kalendāra dienas (no 32. grūtnečibas nedēļas). Tagad sievietes, kas stājās grūtneču uzskaitē līdz 12 grūtnečibas nedēļām un regulāri ierodas uz novērošanu sieviešu konsultācijā, saņems par 14 dienām garāku pirmsdzemdību atvainājumu (no 30. grūtnečibas nedēļas). Tātad, tas var sastādīt 70 kalendāra dienas. Pēcdzemdību atvainājums paliek iepriekšējais, t.i., 56 dienas pie normālām un 70 dienas pie patologiskām dzemdībām.

Tātad — grūtneice, kas stājas uzskaitē līdz 12 grūtnečibas nedēļām, saņems atvainājumu no 30 grūtnečibas nedēļām — 70 dienas pirms dzemdībām plus 56 dienas pēc dzemdībām (kopā 126 dienas), bet stājoties grūtneču uzskaitē pēc šī termina — 112 dienas no 32 grūtnečibas nedēļām.

Ārsts Juris URTĀNS

Rēzeknes putnu fabrika organizē diennakti vecu galas šķirnes cālu pārdošanu iedzīvotajiem:

19. maijā plkst. 6.00 Preiļu tirgū (papildus būs zoslēni),
 19. maijā plkst. 7.00 Līvānu tirgū (papildus būs zoslēni),
 2. jūnijā plkst. 6.00 Preiļu tirgū,
 2. jūnijā plkst. 7.00 Līvānu tirgū,
 9. jūnijā plkst. 7.00 Preiļu tirgū.
- Viena broilera cena — 0,80 rbl. Viena zoslēna cena — 5 rbl.

Izzīpas pa tālruni: Rēzekne 94438.

36. ARODVIDUSSKOLA

nākošajā mācību gadā uzņems audzēknus sekojošās profesijās:
stikla šķiedras ieguves operators,

stikla šķiedras spolētāja (ar iemāņam mājturībā),

mērinstrumentu un automātikas elektroatslēdzniekus (uzņems Valmieras un tās apkārtnes jauniešus ar

Valmieras uzņēmumu nosūtījumu).

sieviešu drēbnieces,

eksperimentālā daudzprofesiju grupā (uzņems val-

mieriešus):

meitenēm — sanitāres—medicīnas māsu palīgi,

ekonomiskās informācijas skaitlītāji, uzskaitveži, zē-

niem — instrumentātslēdznieki,

virpotāji,

frēzētāji.

Mācību ilgums 3 gadi, uzņem ar 9 klašu izglītību,

Skaitlītāji, uzņem ar 9 klašu izglītību.

Mācību ilgums 1 gads, uzņem ar vidusskolas izglī-

tību.

PARDOD ruberoidu. Tuvākas zi-

nas pa tālruni: Riga — 465976

no plkst. 12.00 līdz 13.00.

PARDOD videomagnetofonu

«Toshiba». Zvanīt 50443 no plkst.

19.00 līdz 21.00, darbdienās.

MAINA divistabu dzīvokli ar

visam ērtībam Livānos pret māju.

Ir variante. Zvanīt vakaros 23659.

RAZOSANAS APVIENIBA

«ELEKTRONS»

uzstāda PAL blokus privāt-

personu un organizāciju te-

levizoros. Pieteikumus pie-

ķiem iecirkņa priekšnieks V.

Gribuška, kā arī pa tālruni

23155.

Aizkrit man zemes vārti,

Pazud zemes atslēdzīna,

Nu es iešu tai ciemā,

Kur mūžam nepārnākt.

(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Ine-

sei un Viktoram Andrejeviem, no

DELINA atvadoties.

Livānu eksperimentālās bio-

kīmiskās rūpnicas kolektīvs

Skumju brīdi izsakām līdzjūtību

Janīnai Reinkai, TEVU pēdējā

gaitā izvadot.

Apdrošināšanas firmas «Latvia»

Preiļu nodaja

Aizkrit man zemes vārti,

Pazud zemes atslēdzīna,

Nu es iešu tai ciemā,

Kur mūžam nepārnākt.

(T. dz.)

Sēru brīdi esam kopā ar tuvi-

niekiem, STANISLAVU SOLU

smiltājā atvadoties.

Preiļu sakaru mežgla ko-

lektīvs

Klusu paliek lauku sēta,

Nesatikt vairs tevi, tēt.

Izsakām dziļu līdzjūtību Annai

Vrubļevskai, Annai Solai un

viņu ģimenēm sakārā ar TEVA

un VIRA nāvi.

Darba biedrī

Pie tevis iešu, tēt, ar ziediem

baltiem,

Kad vasara tos bagātīgi sniegus,

Ar egļu zariem, sniegoliem un

salīiem,

Kad ziema smaržojošas puķes

liegs.

(A. Vējāns)

Sēru brīdi esam kopā ar tuvi-

niekiem, JURI LĀCI smiltājā iz-

avadot.

Livānu slimnīcas kolektīvs

Kapu kalnā skalus vārdus

nedzīri,

Tikai bērzi klusā mierā šalc.

Tam, kas milējis šo dzimto

zemī.

Vinas klēpī mūžam miegs lai

salds.

Skumju brīdi esam kopā ar

JURA LĀCA piederīgajiem, no

viņu atvadoties.

Kopsaimniecības «Vanagi» ko-

lektīvs

No tevis, māmulit, vel staros

spoža gaismā,

To kapu velēnām un smiltīm

neaižberti.

(V. Rūja)

Kad pēdējē atvadu ziedi gulst

uz NADEZDAS STIKĀNES piederī-

gajiem, izvadot viņu pēdējā gaitā.

Kolhoza «Dzintars» kolectīvs

Sniegi. Tumsa pilna vēju.

Nevar ceļu saskatīt.

Nu par vēlu, nokavēju..

Mes vairs nesatiksimies...

(Z. Purvs)

Kad pār kapu likst pēdējē at-

avadu ziedi, esam kopā ar tevi,

Juri, izvadot MĀMINU kapu kal-

niņā.

</